

Preferencje partyjne w czerwcu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2016 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W czerwcu, po spadku deklarowanej frekwencji wyborczej w drugiej połowie maja, gotowość uczestniczenia w wyborach parlamentarnych znacząco się zwiększyła¹. Zainteresowanie udziałem w hipotetycznym głosowaniu wyraża obecnie 64% badanych (o 6 punktów więcej niż poprzednio). Ogólnie rzecz biorąc, od czasu ostatnich wyborów do Sejmu i Senatu odsetek deklarujących chęć głosowania jest, jak na polskie warunki, dość wysoki.

Tabela 1

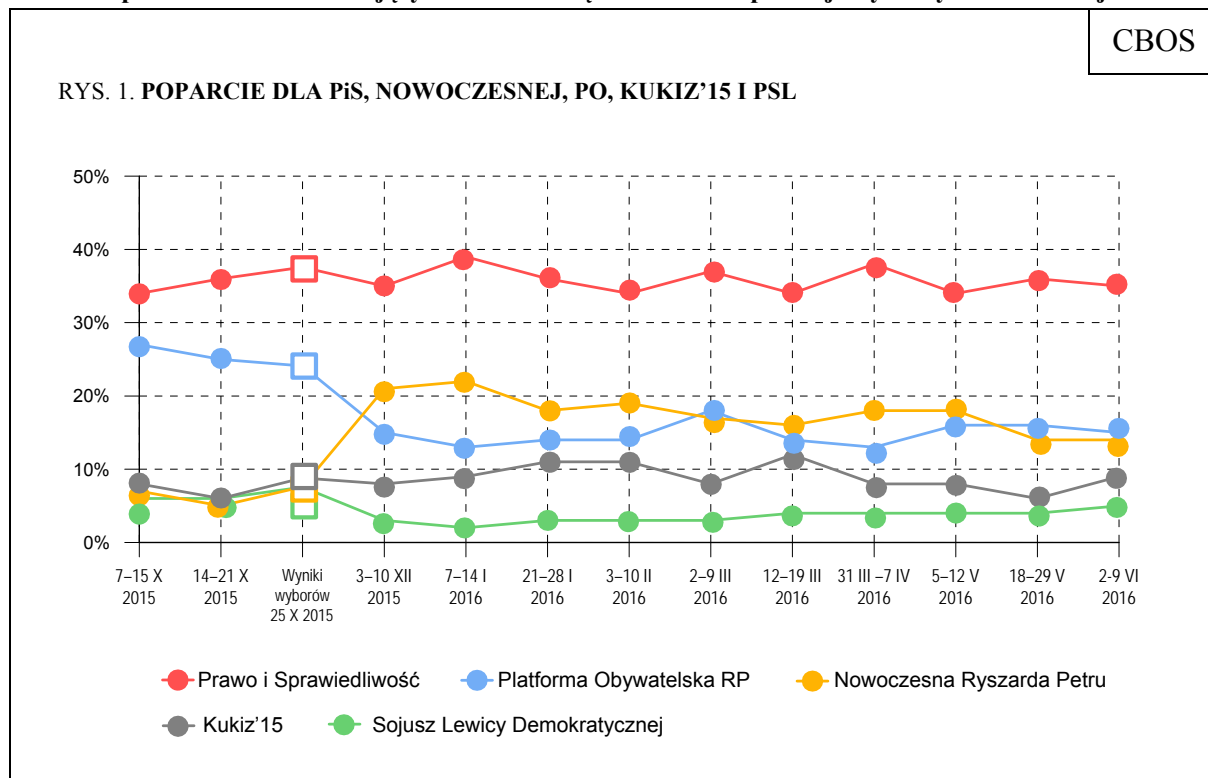
Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań*								
	2016								
	7-14 I	21-28 I	3-10 II	2-9 III	12-19 III	31 III - 7 IV	5-12 V	18-29 V	2-9 VI
	w procentach								
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	67	63	67	64	62	65	67	58	64
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	13	17	12	13	16	14	12	16	16
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	20	20	21	23	22	21	22	26	20

* Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

Od ostatniego pomiaru poparcia dla partii i ugrupowań politycznych układ sił na scenie politycznej niewiele się zmienił. Na czele rankingu, z dużą przewagą nad konkurentami, sytuuje się Prawo i Sprawiedliwość – na jego kandydatów do Sejmu chce głosować 35% zdeklarowanych wyborców. Notowania obu najważniejszych ugrupowań opozycyjnych utrzymują się na podobnym poziomie – PO popiera obecnie 15%, a Nowoczesną Ryszarda Petru – 14% potencjalnych wyborców.

¹ Badanie przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 2-9 czerwca 2016 roku na liczącej 1002 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Odpowiedzi osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w potencjalnych wyborach do Sejmu

Po okresie słabszych notowań ruchu Kukiz'15 poparcie dla tej formacji wzrosło do 9% (i jest o 3 punkty procentowe wyższe niż w drugiej połowie maja). Utrzymująca się od początku roku słaba tendencja wzrostowa notowań SLD sprawiła, że ugrupowanie to miałyby obecnie szanse na wprowadzenie swoich przedstawicieli do Sejmu – na początku czerwca chęć oddania nań głosu deklaruje bowiem 5% potencjalnych wyborców. Z kolei po okresie pewnej zwyżki notowań PSL, poparcie dla tej partii zmalało do 2% (i jest o 3 punkty niższe niż ostatnio). Zbyt mało zwolenników, aby przekroczyć próg wyborczy, mają obecnie także Partia Razem oraz ugrupowanie KORWiN (po 3%).

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w potencjalnych wyborach												
	2015				2016								
	7–15 X*	14–21 X*	Wyniki wyborów 25 X	3–10 XII	7–14 I	21–28 I	3–10 II	2–9 III	12–19 III	31 III – 7 IV	5–12 V	18–29 V	2–9 VI
	w procentach												
Prawo i Sprawiedliwość	34	36	37,58	35	39	36	34	37	34	38	34	36	35
Platforma Obywatelska RP	27	25	24,09	15	13	14	14	18	14	13	16	16	15
Nowoczesna Ryszarda Petru	7	5	7,60	21	22	18	19	17	16	18	18	14	14
Kukiz'15	8	6	8,81	8	9	11	11	8	12	8	8	6	9
Polskie Stronnictwo Ludowe	4	5	5,13	3	2	2	2	3	3	3	4	5	2
Sojusz Lewicy Demokratycznej	6**	6**	7,55**	3	2	3	3	3	4	4	4	4	5
Partia Razem	1	<1	3,62	3	3	2	2	2	2	3	2	3	3
KORWiN	3	4	4,76	3	3	4	3	2	6	2	3	3	3
Inna odpowiedź	<1	<1	0,87	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Trudno powiedzieć	9	11		6	5	7	9	8	8	9	10	11	12
Odmowa odpowiedzi	1	1		1	0	1	1	1	1	1	0	1	0
N=	566	757	15 200 671	629	714	622	668	661	621	718	733	537	640

* W październiku 2015 pytanie brzmiało: „Na kandydata którego komitetu wyborczego zamierza Pan(i) głosować w wyborach do Sejmu 25 października?”

** Wyniki dotyczące KKW Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni

Po spadku deklarowanej frekwencji wyborczej w związku z przypadającym pod koniec maja długim weekendem, mobilizacja wyborcza Polaków ponownie wzrosła. Nie wpłynęło to jednak na zmianę notowań trzech pierwszych pod względem popularności partii politycznych. Zdecydowanym liderem rankingu pozostaje PiS. Rządzącej partii nie zaszkodziła zatem krytyczna opinia Komisji Europejskiej na temat stanu praworządności w Polsce, wysłana do polskiego rządu tuż przed rozpoczęciem badania, ani też zorganizowane przez KOD w wielu miastach Polski manifestacje upamiętniające wybory 4 czerwca 1989 roku. Na stabilnym poziomie utrzymuje się także poparcie dla PO i Nowoczesnej Ryszarda Petru. Żadna z partii aspirujących po ostatnich wyborach do roli lidera opozycji nie zdołała jak dotychczas zapewnić sobie znaczącej i trwałej przewagi.

Wydaje się, że utrzymująca się wysoka temperatura sporu politycznego w Polsce, angażującego także emocje potencjalnych wyborców, sprawia, iż zwolennicy obu stron zamykają się na argumenty i racje strony przeciwnej i zasklepiają się w swoich przekonaniach. Można to sprzyjać petryfikowaniu sympatii partyjnych i politycznych (do czasu pojawienia się nowych jakościowo argumentów w toczącym się sporze).

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		64	16	20	1001
Płeć	Mężczyźni	67	15	19	473
	Kobiety	61	17	22	528
Wiek	18–24 lata	61	23	16	103
	25–34	59	21	20	191
	35–44	54	19	26	180
	45–54	73	9	18	147
	55–64	67	14	19	177
	65 lat i więcej	69	11	20	202
Miejsce zamieszkania	Wieś	61	17	22	397
	Miasto do 19 999	53	18	29	128
	20 000 – 99 999	65	16	19	198
	100 000 – 499 999	70	13	17	161
	500 000 i więcej mieszk.	76	13	11	117
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	52	18	30	205
	Zasadnicze zawodowe	57	15	28	245
	Średnie	65	16	19	302
	Wyższe	79	14	7	249
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	82	13	5	95
	Średni personel, technicy	57	17	26	22
	Pracownicy adm.-biurowi	81	10	9	69
	Pracownicy usług	56	13	31	62
	Robotnicy wykwalifikowani	57	18	25	115
	Robotnicy niewykwalifik.	49	22	30	45
	Rolnicy	61	25	14	53
	Pracujący na własny rach.	74	8	18	52
	Bezrobotni	49	17	34	48
	Emeryci	70	12	19	229
	Renciści	61	9	30	69
	Uczniowie i studenci	55	36	8	72
	Gospodynie domowe i inni	52	16	32	71
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	71	13	16	135
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	63	12	24	83
	sekt. pryw. poza rolnict.	65	16	18	242
	prywatnym gosp. rolnym	64	22	14	55
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	54	21	25	131
	Od 650 zł do 999 zł	52	11	37	124
	Od 1000 zł do 1399 zł	71	16	13	179
	Od 1400 zł do 1999 zł	64	14	23	134
	2000 zł i więcej	85	10	5	154
Ocena własnych war. mater.	Złe	56	13	31	89
	Średnie	61	19	21	449
	Dobre	69	14	18	464
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	83	3	15	49
	Raz w tygodniu	66	15	19	458
	1–2 razy w miesiącu	52	24	24	147
	Kilka razy w roku	63	15	22	216
	W ogóle nie uczestniczy	66	13	21	124
Poglądy polityczne	Lewica	69	17	14	144
	Centrum	60	18	21	282
	Prawica	83	9	8	315
	Trudno powiedzieć	42	20	38	248

Tabela 2

		Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?											Liczba osób
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Partia Razem	KORWiN	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Kukiz'15	Nowoczesna Ryszarda Petru	Inna partia	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		35	15	3	3	2	5	9	14	1	12	0	640
Płeć	Mężczyźni	37	13	2	4	3	6	10	14	1	10	1	316
	Kobiety	34	17	3	1	2	4	8	15	1	14	0	324
Wiek	18–24 lata	24	13	2	15		5	18	1	1	22		62
	25–34	24	13	6	5	1	4	15	17	2	12	1	112
	35–44	25	24	1	1	1	5	15	18		10		98
	45–54	41	15	2		2	4	10	12	2	12		108
	55–64	45	8	4	1	3	3	3	18	1	14		119
	65 lat i więcej	44	17	1	0	5	7	1	13	1	10	1	140
Miejsce zamieszkania	Wieś	46	13	0	2	5	3	10	10	1	10		241
	Miasto do 19 999	32	15	4	9	2	5	5	16		11	2	68
	20 000 – 99 999	30	18	4	2		7	10	10	2	16	1	129
	100 000 – 499 999	26	14	1	3	1	7	9	22	1	17		113
	500 000 i więcej mieszk.	28	16	9	1		5	8	20	2	11		89
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	50	16		2	5	3	7	6		12		107
	Zasadnicze zawodowe	52	11	3	1	3	1	9	9	1	11		140
	Średnie	31	14	2	4	3	5	13	13	2	13	1	196
	Wyższe	20	19	4	4		8	7	24	1	13	1	198
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	22	3	5		11	4	25	2	8	2	77
	Średni personel, technicy	25	9	5			6	25	18		13		12
	Pracownicy adm.-biurowi	21	23	7	2		2	5	22	2	17		56
	Pracownicy usług	32	23		2		6	15	6	1	15		34
	Robotnicy wykwalifikowani	38	10	4	2	3	4	17	8	2	13		66
	Robotnicy niewykwalifik.	43	13	10	4				20		11		22
	Rolnicy	45	7			11		23	9		4		32
	Pracujący na własny rach.	23	17		6		3	13	27	2	7	2	39
	Bezrobotni	45	5		5	3	5	8	13		15		24
	Emeryci	45	17	1	0	4	6	1	12	1	12		159
	Renciści	48	10	2		3	4	9	13	2	6	3	42
	Uczniowie i studenci	23	9	8	16		3	15			25		40
	Gospodynie domowe i inni	43	8			2		16	12		18		37

Tabela 2

		Na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?											Liczba osób
		Prawo i Sprawiedliwość (PiS) (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Partia Razem	KORWiN	Polskie Stronnictwo Ludowe (PSL)	Sojusz Lewicy Demokratycznej (SLD)	Kukiz'15	Nowoczesna Ryszarda Petru	Inna partia	Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem, waham się	Odmowa odpowiedzi	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		35	15	3	3	2	5	9	14	1	12	0	640
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	30	15	5	2		7	5	18	1	15	1	96
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	33	16		4		5	7	23	2	11		53
	sekt. prywat. poza rolnict.	24	20	3	3	1	4	14	18	2	10	0	159
	prywatnym gosp. rolnym	45	10		4	10		25	3		4		35
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	47	12	2	1	4	2	6	6		19		71
	Od 650 zł do 999 zł	38	11	3	1	3	3	16	11	1	13		64
	Od 1000 zł do 1399 zł	39	13	5	1	3	4	8	14	1	11	1	127
	Od 1400 zł do 1999 zł	36	17	2	2	1	8	8	10	3	14		85
	2000 zł i więcej	24	17	3	4	0	8	7	28	1	7		130
Ocena własnych warunków mater.	Złe	43	19		1		6	6	10		13	3	50
	Średnie	41	13	3	2	4	5	10	11	1	10	0	272
	Dobre	29	16	3	4	1	5	9	18	1	14	0	319
Udział w praktyce religijnych	Kilka razy w tygodniu	70	5		3	2		2	7		11		40
	Raz w tygodniu	46	13	1	3	3	3	7	9	2	13	1	300
	1-2 razy w miesiącu	28	18	4		3	7	13	14		13		77
	Kilka razy w roku	18	22	3	3	3	3	13	24	0	10		136
	W ogóle nie uczestniczy	14	14	9	4		13	11	23	1	12		82
Poglądy polityczne	Lewica	1	21	9	1	3	26	4	27	1	7		99
	Centrum	20	20	3	2	3	2	12	23	1	15	0	170
	Prawica	64	9	1	5	2	1	7	8	1	3	0	260
	Trudno powiedzieć	20	18	1	0	3		15	4	1	37		105